

Ritka könyv Diskay Lenke halálára

A Firdauszról elnevezett tudós köztársasági könyvtárban megjelent a régi kéziratok előadásának kulcsa. Egy könyvről van szó, amely az arab ábécé több mint 60 írásmódjának mintáit tartalmazza. Ázsiában és Észak-Afrikában sok nép használja az arab ábécét. Am az egyik országban készült középkori kézirat nem mindig olvasható el egykönnyen a másik országban. Történelmi okok folytán az arab írásnak rengeteg változata volt.

Ezeket az írásmódokat Hodza Mirhuszein költő és kaligrafus gyűjtötte össze és rendszerezte századunk elején. Ő nemcsak különböző korok és népek írásbeliségét használta fel, hanem a meseteket díszítő falfestményekbe furfangosan belefűt arab ligatúrát is. A könyvben benne van az a táblázat is, amelyet Mirhuszein készített a régi titkosírások megfejtéséhez.

Alighogy eltemették Vinkler Lászlót, újabb gyászjelentés érkezett: december 12-én Budapesten elhunyt **Diskay Lenke** grafikusművész.

Dorozmán született 1924. augusztus 22-én. Az elemi iskolát ott járta, középiskolai tanulmányait (1934-1942) az akkori szegedi leánygimnáziumban, a Tömörkény gimnázium elődjében végezte. A Képzőművészeti Főiskolára 1942-ben iratkozott be. Tanulmányait megszakította a háború, 1949-ben kapott diplomát. Mesterei Varga Nándor Lajos és Koffán Károly voltak. Egy ideig Budán az Áldás utcai iskolában tanított, a 60-as évek derekától művészi munkásságából élt.

Diskay Lenke ritka sze-

rénységű művész volt. Nem tudott se könyörögni, se kilincselni, a hírverést a munkáira bízta. Művészi becsületességére és puritánságára jellemző, hogy egy-egy dűrről legföljebb hat lapot húzott le. Külföldön becsülték munkái gondolatosságát, kifogyhatatlan ötletességét. A como-i ex libris pályázaton harmadik díjat (1968), Helsingörben ex libriseivel első díjat (1972), a beszercebányai kisgrafikai quadriennálén (1973) nívódíjat kapott. Nemzetközi ex libris kiállításokon szerepelt — többek között — Hamburgban, Krakkóban, Milánóban, Perugiában és Bledben. A párizsi Valentin Le Campio pályázatán munkáit megválasztották, a bécsi Collegium Hungaricumban csoportkiállításban mutatkozott be (1972). A Szegedi Nyári Tárlaton 1971-ben grafikai díjat kapott.

Itthon kevesebbet szerepelt: a Széchenyi Könyvtárban (1966), a Fényes Adolf Teremben (1967), Kaposvárott (1968), Pécsen (1969), Vásárhelyen (1970), Érden — férjével Varga Hajdú Istvánnal — és Budapesten (1977) rendezett kiállítás.

Szülföldje még nem ismerkedhetett meg munkásságával. Erre már csak emlékkiállításán kerülhet sor.

A. F.

Nyíltság és őszinteség

Párttaggyűlés a városi tanácsnál

A beszámoló taggyűlések sorában élmény volt részt venni a szegedi városi tanács II-es pártalapszervezet tagosságának tanácskozásán, mert érdeklődést keltett a vezetőség beszámolója, amelyet **Tóth Mihály** párttitkár terjesztett elő, azt követően pedig a hozzászólások is előremutatóak voltak. Az alapszervezet közepes taglétszámú. Hét gazdasági osztály párttagjai tartoznak ide, és négy pártcsoportban dolgoznak, vezetők és beosztottak. Tevékenységük meghatározója a várospolitikában a tanács és a lakosság kapcsolatának, s a hivatali ügyintézés mellett kötelességüknek tartják a kielégítő tájékoztatást, agítálni, érvelni, meggyőzőnek közös dolgaink iránt.

A vezetőség beszámolójának magva volt az alapszervezet ez évi cselekvési programjának elemzése, jöhet ez az esztendő nemcsak az 1980-as feladatokat és azok teljesítését ölelte fel hanem közvetve az előző évekét is, különös tekintettel a VI. ötéves terv előkészítésére, az ideai feladatok végrehajtására. Ismeretes, hogy az V. ötéves tervben 800 millió forint fordít a városi tanács lakóházak felújítására, állaguk tartós megőrzésére. Különböző oktatási intézményei korszerűsítésére is jelentős összegeket szánt. Több kivitelező vállalkozásában ez a nagyszabású munka nem ment simán. A lemaradások összefüggnek a nem kielégítő technikai és technológiai felkészültséggel, a kivitelezők munkájának nem elégséges összehangolásával. A jövőben ezeken — mivel a lakóház-felújítási program tovább folytatódik — változtatni kell az erőteljesebb előrehaladás érdekében úgy, hogy a felújításban érdekelt vállalatok fejlesztésére milyen lehetőségeket tud biztosítani a városi tanács.

A legfontosabbak egyike volt a cselekvési programban a város peremkerületi lakosságának jobb ellátása. Ebben a témában az alapszervezet vezetősége előterjesztésben javasolta, hogy egy területpolitikai csoport városrészenként dolgozza ki a gyakorlatot, a fejlesztés módszereit.

Ezt a beszámoló taggyűlést is megelőzte a városi tanács négy alapszervezetének együttes ülése, amelyen megvitaták az ország gazdaságpolitikai helyzetét, a tanács előtt álló feladatokat az V. ötéves terv teljesítésében, a VI. ötéves terv előkészítésében — a párt XII. kongresszusa határozatainak tükrében. Ennek lényege: Szeged városfejlesztése egyensúlyának megtartása a nehezebb gazdasági körülmények között is. A feltétel a jogszabályban rögzített feladatok ellátása, a tanács vezetőitől és az ügyintézőktől elvárható magas fokú szakmai és politikai ismeret, sőt műveltség, a szocialista demokrácia és a lakossággal való kapcsolat szélesítése azért, hogy a tanács dolgozóit mindinkább váljanak alkalmassá a várospolitikai feladatok megbeszélésére a lakossággal, az észrevételek, a javaslatok és a bírálatok összegezésére, azok továbbadására, egyáltalán a tájékoztatás oda-vissza áramoltatására.

Erre megvannak és megvannak eddig is a feltételek. A II-es pártalapszervezet hatásköréhez tartozó munkaterületen dolgozók 38 százaléka felsőfokú, 24 százaléka közép- és 24 százaléka alacsony politikai végzettséget szerzett, következőképpen mind a párttagok, mind a pártönkivüliek jól képzettek.

A taggyűlést megelőző beszélgetéseken a pártcsoport érkeztetlek előtt eredményes, hasznos volt a véleménycsere. Leginkább vá-

rospolitikai feladatok egyeztetése került szóba, az V. ötéves terv célkitűzéseinek teljesítése, a jobb tájékoztatás bel- és külföldi kérdésekről. Szűkösebb gazdasági lehetőségeink megkövetelik az összehangoltabb munkát a városi tanács osztályai között is. A szakigazgatási szervek között meg mindig sok az adminisztráció, a levelezés a jó ügyintézés rovására, jöhet, az együttműködésben a gyakorlat sokat javult, s ennek megvannak a feltételei a jövőre nézve is.

A beszámolót követően **Czipot Endréné**, a Szeged városi tanács pártvezetőségének titkára ismertette a felsőbb pártzserv véleményét az alapszervezet vezetőinek és tagosságának munkájáról, amely általában pozitív értékelést kapott. A vitában felszólalt **Papp Gyula**, **Marosi László**, **dr. Tóth László**, **Tölgyesi Béla**, a megyei pártbizottság képviselőjében pedig **dr. Czagyány László**, **Szó eszt** — és nagyon határozottan — Szeged és az ország nagy eredményeiről az V. ötéves tervben, és erre büszkék lehetünk; a lakosság és a tanácsi dolgozók kapcsolatának javításáról; a szakszervezeti bizalmiak jobb tájékoztatásának szükségességéről; a nyilvánosság, az őszinteségről, a mozgósító erő hatásáról.

Tóth Mihály párttitkárnak válaszában és az elnök **lakó Takács Máté** csak egyetérteni lehetett a felszólalókkal, mert kiegészítették a vezetőség beszámolóját. A kívülálló azt érezte, hogy ez a párttagság szókimondó és továbbra is őszinteséget, nyíltságot várnak tőle. A lakosság és a városi tanács egyet akar: minél többet tenni a várospolitikában, és megerősíteni az eddig is közvetlen kapcsolatot.

Lódi Ferenc

Térkép a középkori Pécsről

Pontos, hiteles térkép készült a középkori Pécsről: a méretarányos alaprajz feltűnteti a régi utcákat, a fontosabb egyházi és világi épületeket, az üres és beépített területeket. A maga nemében egyedülálló mű Fetter Antal helytörténet-kutató munkája. Egy 1722. évi összeírás alapján rajzolta meg a korabeli város térképét, felhasználva más — korábbi, illetve későbbi — forrásokat is. A XVIII. századi felmérés valójában régebbi állapotokat rögzített, hiszen a török nem bontott és nem épített, kivéve néhány egyházi épületet, iskolát és fürdőt, érintetlenül hagyva az ősi városrészeket. Ily módon a Fetter-térképen a hódoltság előtti, vagyis a középkori Pécs alaprajza elevenedik meg. A térkép számos érdekes tényről tárt fel. A városfalal határolt területen — a történelmi városközpontban — negyvennégy utca és tér volt, közülük mindössze egy őrizte meg napjainkig is az eredeti nevét: a Káptalan utca. Ma múzeum utca, szép műemléki házaiban képző-

művészeti kiállítások láthatók. Fetter Antal a térkép alapján tízezer négyzetcentiméter nagyságban elkészítette a régi Pécs méretarányos makkettjét. Valamennyi épületét — lakóházakat, középületeket, templomokat és kolostorokat — kifaragta fából, mégpedig az eredetinek megfelelő alakban és kicsinyítésben.

Közlemények

Felhívás gépjárműadó befizetésre! Felhívjuk a gépjárműtulajdonosok figyelmét, hogy az 1980. évi gépjárműadó II. félévi részletének befizetési határideje december 31-én lejár. A határidő lejártá után teljesített befizetés esetén egy havi gépjárműadónak megfelelő — adópótlékok helyettesítő — bírságot kell fizetni. Az a gépjárműtulajdonos, aki a határidő után — a hozzáintézet írásbeli felhívásban közzét határidőre — fizeti be gépjárműadóját, két havi gépjárműadónak megfelelő összegű bírságot fizet. Aki pedig az írásbeli felhívásban közzét határidő után

fizeti be a gépjárműadót, vagy pedig az adótartozást egyáltalán nem rendezi, az esedékes gépjárműadóval azonos összegű bírságot is tartozik megfizetni. Befizetési lap a helyi tanács adócsoportjánál, illetve az ügyfélszolgálati irodánál szerezhető be. Szeged megyei Városi Tanács V. B. pénzügyi osztálya.

Ertesítjük a lakosságot, hogy a Szeged, Vág u. 4. sz. alatti EGSZI csatlakozó elektromos kábelt a DEMASZ

1980. december 19-én feszültség alá helyezi. A kábel mindennemű rongálása tilos és életveszélyes!

Egy keveset, Napóleon-ügyben

Bizonyára milliók nézték az elmúlt héten a televízióban Bondarcsuk szovjet filmrendező kitűnő filmjét Napóleonról. Sokakban felvetődhetett a számtalan kérdés, valóban úgy zajlott-e a partraszállás, a csata Waterlooánál, mondja ezt vagy azt Wellington, avagy sem stb. Sok mindentől természetesen eltérőek a vélemények, lévén ma már Napóleonnak óriási irodalma. Pro is, kontra is...

Hányan képzeltek azóta is magukat helyébe, próbálván megmagyarázni, miképp kellett volna irányítani a tüzéséget, a lovasságot, a híres gárdát, hogyan lehetett volna jobban kihozni sodrából a hidegvérű angol hadvezért, egyáltalán meg lehetett-e nyerni Napóleonnak ezt a csatáját stb.

Nyugodjunk bele. Napóleonnak buknia kellett. Hi-

szen már Európa leigázolt népei harcoltak vele szemben, s az angolok, poroszok után jöttek volna a még nagyobb erők, s egy esetleges waterlooi győzelem esetén csak hónapokkal, talán nem is egy újabb „száz nap”-pal hosszabbíthatta volna meg letűnőfényben levő uralmát.

Hozzuk inkább egy kis „Szeged-közelbe” a Napóleon-ügyet.

A szegedi Móra Ferenc Múzeum becses relikviákat őriz ezekből az időkbelől. Ajándékozás útján került történelmi gyűjteményünkbe egy piros-fehér-kék színű (trikolor) zománcozott francia konventjelvény, „vivre libre ou mourir” (szabadon élni, vagy meghalni) föliratú. Vele együtt került a gyűjteménybe egy francia szablya börtökkel. A kardpengén aranyozott, cizellált felirat olvasható: „Garde Nationale” az egyik, a másik oldalán pedig „Je protège la patrie” (Nemzeti gárda, illetve Védem a hazát). Többet nem tudunk ezekről, csupán annyit, hogy a jelvény s a szablya Mannheimnél, egy francia, föltehetően N. gárdatiszjtól „lőn zsákmányolva”.

A minap bemutattam — egy nem tudni honnan származó — kopott bronzérmét a szegedi éremgyűjtők egyesületében, melyet az érem peremén olvasható

véset szerint egy Wilhelm Zimpel nevű hadfi viselhetett haláláig. Előlapján elmosódó melkép látható, minden bizonnyal a csatában elesett Vilmos braunschweigi herceget ábrázolja. Hátdalán korszoruban az évszám: 1815, s a köriratban: „Braunschweig — bñör harcossainak. Quatrebras és Waterloo” olvasható.

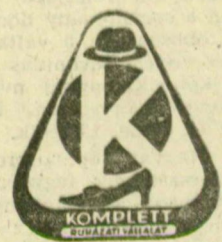
Bondarcsuk filmjében szerepel egy kard is. Ney marsall kardja, amelyet megadasként a híveivel partraszálló Napóleon elé dob. Ney sorsa ismeretes. Alacsony sorból emelte maga mellé a császárt, sőt hercegi rangra is a vitéz katonát, aki Napóleon talán valamennyi csatájában részt vett. Waterloo után a franciák elfogták és kivégezték.

A Széchenyi téren áll a legnagyobb magyar szobra, Strobl Alajos gyönyörű alkotása. A szoboralak oldalán levő kard Ney marsall kardjáról van mintázva. A szabályát még Széchenyi István apja, a múzeumalapító Sz. Ferenc szerezte volna meg drága pénzért gyűjteménye, s így később a Nemzeti Múzeum számára! A szobrász figyelmét valószínűleg a család hívta föl erre a szóban forgó ereklyére. Valóban igaz ez a hagyomány? En elhiszem. Aki nem hisz, nézzen utána.

Csongor Győző

Ertesítjük kedves vásárlóinkat, hogy az OSKOLA u. 19. szám alatt

Rövidárubolt megszűnt

Gombot, cérnát, fonalat, valamint egyéb rövidárúkat

a SZEGED NAGYÁRUHÁZBAN
(Jókai u. 1.)

és a GOMBHÁZ rövidáruboltban
(Széchenyi tér 5.)

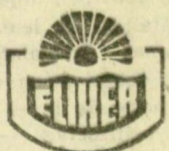
nagy választékban vásárolhatnak.

Nagy forgalmú
vegyes-
kereskedés
eladó

(vendéglátóegységnek is
átalakítható).

Erd.: 61-312 telefonon.

Karácsonyi vásár

az úszegedi ABC-áruház régi épületében
vágott fenyő 25 Ft/m. töves fenyő 30 Ft/m.
Ezenkívül nagy választékban kapható
űveg fenyődísz, csillagszóró, egyéb karácsonyi
kellékek és ajándékozási cikkek.